

Forvaltningsplan
for statlig sikra friluftslivsområder

Årøyholmen
2017 - 2021

Storfjord, Kåfjord og Lyngen
kommuner

Fakta om kommunene pr 01.01.15

Antall innbyggere	Ant innbyggere per km2	Antall statlig sikra friluftslivsområder	Andre friluftslivsområder (antall)
Lyngen: 2922	3,59	2	
Storfjord: 1898	1,23	0	
Kåfjord: 2182	2,2	0	

Innhold

1. Bakgrunn.....	4
2. Ansvar for forvaltning og drift.....	7
3. Forvaltningsplanens målsetning.....	8
4. Kart over området	9
5. Områdebeskrivelse/status	12
6. Behov for tiltak i planperioden.....	16
7. Driftsplan for planperioden.....	20
8. Fotografier	22
10. Vedlegg.....	25

1. Bakgrunn

Årøya er ei øy i Lyngen kommune i Troms. Øya ligger på vestsida av Lyngenfjorden, utenfor Koppangen, ca. 15 km fra Lyngseidet. Korteste avstand fra fastlandet er sør-sørvest til Bergstad ca 1,5 km. Det er to små vann på øya, Kvennesvatnet (34 moh) og Sommarsetvatnet (16 moh). Der er begge på ca 15 daa og ligger om lag midt på øya. Øya har et areal på ca 3,4 km², og høyeste punkt på øya er Storhaugen på 95 moh. Strandsonen er smal, og med små arealer tørrlagt ved lavvann. Berggrunnen består av granatglimmerskifer, marmor og glimmergneis.

Årøya (104/1) eies av kommunene Storfjord, Kåfjord og Lyngen. Unntaket er holmen på sørsiden av selve Årøya, Bonki. Den eies av private.

I tidligere århundrer var Årøya handelssted og lensmannssted. Funn av søkkestein som er 3-4 tusen år gamle viser at øya var bebodd, eller besøkt. Tidligere kilder viser at norske fogder krevde inn finnskatten på Årøyholmen så tidlig som 1567.

Under tysk okkupasjon hadde tyskerne flere installasjoner på øya. Det var blant annet en russisk fangeleir med flere hundre russiske krigsfanger – 750 fanger til sammen på Årøya og i Rottenvik (*Kilde: Norge under okkupasjon, Bratteli, Hjeltnes, Pryser og Randal*).

På 1950-tallet ble Årøya kjøpt av Forsvaret og sivil ferdsel ble forbudt på øya frem til 1. juli 2006. Det finnes flere store installasjoner etter den kalde krigen, bl. a. store underjordiske anlegg. Forsvaret sine installasjoner er i dag for det meste murt igjen eller ryddet vekk.

Gjenværende infrastruktur fra Forsvarets tilstedetilværelse på øya er på Bertholmen og på den nordlige delen av øya, utenfor landskapsvernområdet.

Kommunene Storfjord, Kåfjord og Lyngen kjøpte, i samarbeid med Direktoratet for naturforvaltning, øya da forsvarret la ned sin aktivitet i 2005. Det ble opprettet et interkommunalt samarbeid etter Kommuneloven § 27, og styret for samarbeidet består av ordfører fra hver kommune. Samarbeidsavtalen er tinglyst.

Det står i avtalen som er vedtatt i alle tre kommuner at drifta av holmen skal ledes av styret som er sammensatt med en representant fra hver kommune, valgt av de respektive kommunestyre. Styret kan avtale at driften kan settes bort til en eller flere båtforeninger for en avtalt godtgjørelse. Samarbeidsavtalen sier også at Årøyholmen skal brukes til allment friluftsliv. De tre kommunene har hver satt av kr 10.000 til årlig drift av holmen.

Årøya landskapsvernområde med dyrelivsfredning ble vedtatt opprettet 6.4.2004. Formålet med vernet er å bevare ei middels stor øy og en holme i Lyngenfjorden med dens natur- og kulturlandskap med tilhørende dyreliv. Området har særlig betydning som hekkeområde for sjøfugl i Troms. Store deler av verneområdet har ilandstigningsforbud mellom 1/5 – 15/7. Unntak fra ferdselsforbudet er fra Kvennesbukta til Ytre Moltebærnesbukta på østsiden, og fra Sommersetneset til Storbuktneset på vestsiden av øya.

Ishavskysten friluftsråd søkte i 2009 om midler fra Regjeringens tiltakspakke til tilrettelegging på Årøyholmen. Lyngen kommune fikk da tildelt kr 400.000 til denne jobben. Det ble foretatt en befaring i området og befaringen konkluderte med at pengene skulle prioriteres på adkomsten. Det ble derfor i 2009 og 2010 gjort følgende: Nytt dekke på kaia, ny kledning på "garasjen"

(brukt som grillhus), nytt universelt toalett og kjøp av ny landgang. Første versjon av forvaltningsplanen ble utarbeidet 2010, for planperioden 2011-2015. Under planperioden har det blitt søkt tilretteleggingsmidler til en rekke tiltak. Utførte tiltak er blant annet utbedring av kaianlegget og innkjøp av ny flytekai (Olderdalen båtforening brukte egne midler på dette), utforming og oppsett av midlertidig informasjonstavle, utsett av bord og benker, nytt tak til grillhus, kjøpt inn materiell til ildsted (men ikke murt opp), og bestilling av gapahuk (som skal settes opp sommeren 2016). Troms fylkeskommune har også gjort en grovkartlegging av kulturminner på Årøya.

Lyngen kommune har for øvrig også foretatt en del skogrydding. Halve veien opp til Ørnhaugen er ryddet, flere av stillingene fra krigens dager er ryddet og det er satt opp gjerde der det kan være fare for at folk eller fe kan falle ned. Kommunen har også ryddet vekk store mengder med gammel piggtråd fra krigens dager. Det var særlig på Årøyholmens nordlige del at det lå igjen mye piggtråd som var en potensiell fare for både mennesker og dyr.

Foto: Oddrun Skjemstad

Sommeren 2010 ble det tegnet en beiteavtale med Lyngen villsaulag. Villsaulaget er åpent for eiere av villsau fra Kåfjord, Storfjord og Lyngen.

Skog og landskap har foretatt beitekartlegging på øya og beitetrykket på øya skal til enhver tid tilpasses bærekraftig beitekapasitet i henhold til de beregninger gjort av skog og landskap. Kartleggingen viser at store deler av øya har godt beite og særs godt beite. I tillegg er det flere områder med tidligere dyrka mark. En ser at sauene gjør en formidabel god jobb i å få tilbake det gamle kulturlandskapet. Villsaubeitet er dermed positivt for friluftslivet, da dyrene bidrar til å holde landskapet åpent.

Sauene skal ikke ha tilgang til kaiområdet hvor det er gjort tilrettelegging. Det er satt opp et gjerde med port for å hindre at dyrene skal kunne komme seg til Bertholmen.

Villsaulaget har ansvar for å holde gjerdene i orden og påse at dyrene holder seg på beitearealet. Gjerdet skal gås over hvert år før dyrene slippes på beite.

Begge foto: Oddrun Skjemstad

2. Ansvar for forvaltning og drift

Forvaltningsansvaret innebærer:

- Sikre at tiltak som gjøres på eiendommen er innenfor verneforskriftene til landskapsvernområdet (Vedlegg 1)
- Sikre at tiltakene i planen blir gjennomført
- Evaluere tiltakene og lage nye planer

Kontaktpersoner i 2016 er i Lyngen kommune Even Kristiansen (jordbrukssjef), i Storfjord kommune Marit Figenschau (jord-, skog- fiske- og utmarksforvalter) og Kåfjord kommune Kåre Pedersen (konsulent utvikling).

Olderdalen båtforening er i dag de mest aktive bidragsytene på holmen. Mandal båtforening og Lyngseidet båtforening har tidligere også vært viktige bidragsyttere på Årøya. Skinnelv-Koppangen bygdelag, Olderdalen idrettslag og Skibotn båtforening har ikke vært involvert i stor grad, men ønsker gjerne å bidra om det er behov for dette i kommende planperiode (2017-2021). Det er ønskelig å utarbeide en varig avtale mellom kommunene og driftsansvarlige som avklarer ansvarsforhold og hva forvaltningsansvaret innebærer.

Ishavskysten friluftsråd kan engasjeres som konsulent ved behov. Videre er friluftsrådet med på evaluering av forvaltningsplanen. Forvaltningsplanen revideres i samarbeid mellom Fylkesmannen, kommunene, Ishavskysten friluftsråd og driftsansvarlige.

3. Forvaltningsplanens målsetning

Et område karakteriseres som sikret når det offentlige (stat, kommune/friluftsråd eller fylkeskommune) har skaffet seg rådighet over arealet som friluftslivsområde ved erverv/kjøp eller ved avtale om varig bruksrett (servituttavtale). For å få statlig støtte til tilrettelegging av statlig sikra friluftslivsområde, stilles det fra og med 2013 krav om at det er utarbeidet forvaltningsplan for friluftslivsområdet. Gjennom utarbeiding av forvaltningsplan blir behovet for tilrettelegging av området grundig vurdert, og slike planer gir en samlet oversikt over behovet for tilrettelegging i statlige friluftslivsområder.

De statlige sikra friluftsområdene skal være tilgjengelige, attraktive og naturpregete. Friluftsområdet Årøya skal på en måte som tar hensyn til stedets karakter, historie og natur, være et attraktivt friluftsområde tilgjengelig for allmennheten. Forvaltningsplanen skal være en "kokebok" for tilrettelegging og drift av Årøya. Den skal avklare ansvarsforhold og framdrift for ulike tiltak, samt anslå kostnad for tilretteleggingstiltak og drift.

Fylkesmannen skal som statens representant som grunneier og servitutthaver (rettighetshaver) vurdere om tiltakene kan gjennomføres i de statlige friluftslivsområdene. Fylkesmannens aksept er da å regne for grunneiers aksept for gjennomføring av tiltaket. I servituttområder er det å regne for rettighetshavers aksept for gjennomføring av tiltaket. En godkjenning blir da gitt under forutsetning av at tiltaket:

- er i tråd med formålet for sikringen
- utføres på en naturvennlig måte
- ikke er ødeleggende for biologisk mangfold og kulturminner

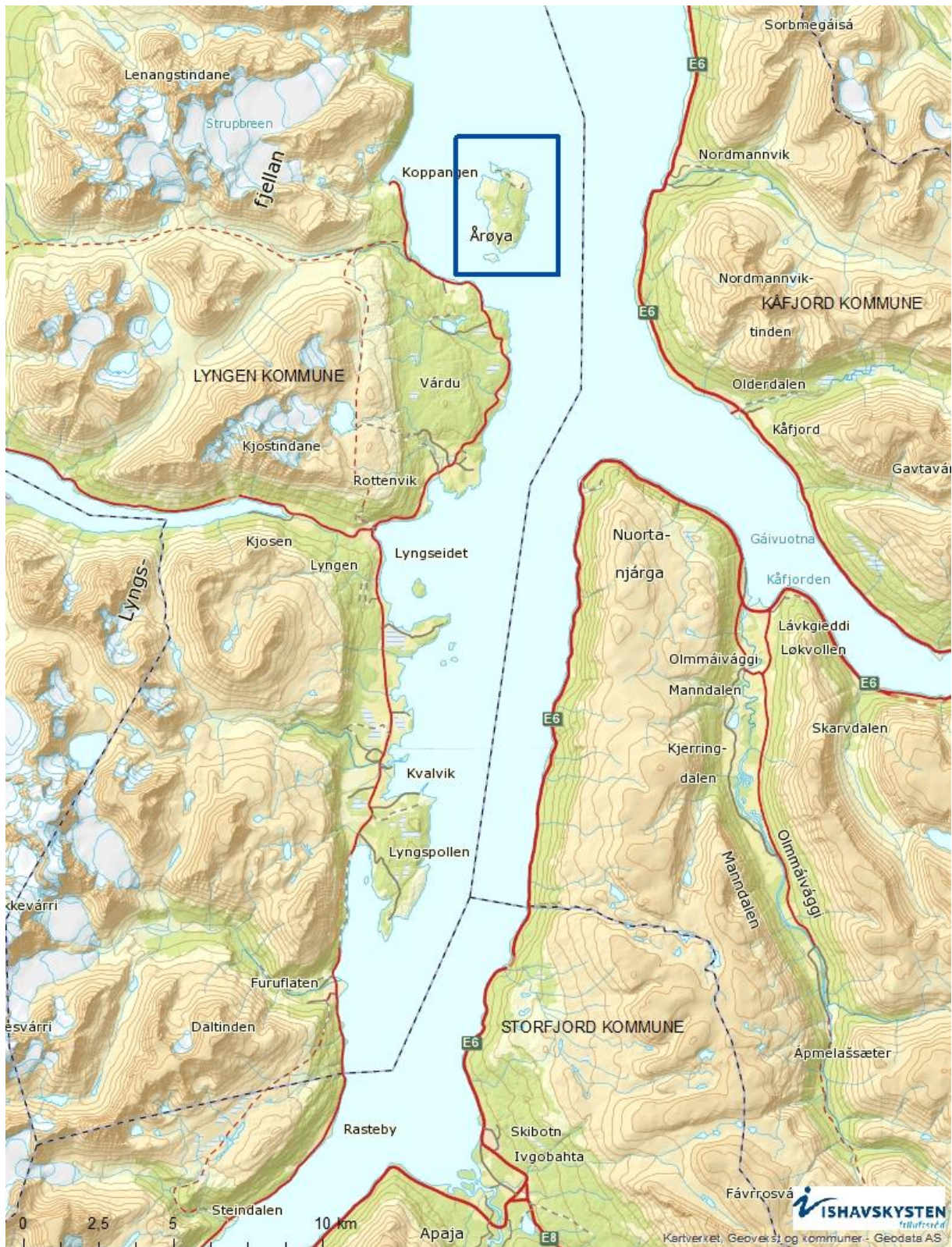
En godkjenning av forvaltningsplan er kun en aksept for at tiltaket kan gjennomføres. I tillegg er det en forutsetning at alle andre nødvendige tillatelser blir innhentet før gjennomføring av tiltaket.

I områder som er statlig sikra kan staten gi økonomisk støtte til opparbeiding, tilrettelegging, vedlikehold og skjøtsel. Aktuelle tiltak er for eksempel informasjonstavler, tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne, opparbeiding av turveier og turstier, plasser for parkering, toalett og renovasjonsordning, badebrygge, tilplantning mv. Skjøtsel er tiltak som blir gjennomført på økologisk grunnlag, for å opprettholde en bestemt natur- eller kulturtilstand. Tilskuddsordningen er forbeholdt kommuner og interkommunale friluftsråd, og søknad sendes til fylkeskommunen. Det gis ikke statlig støtte til drift av friluftslivsområder.

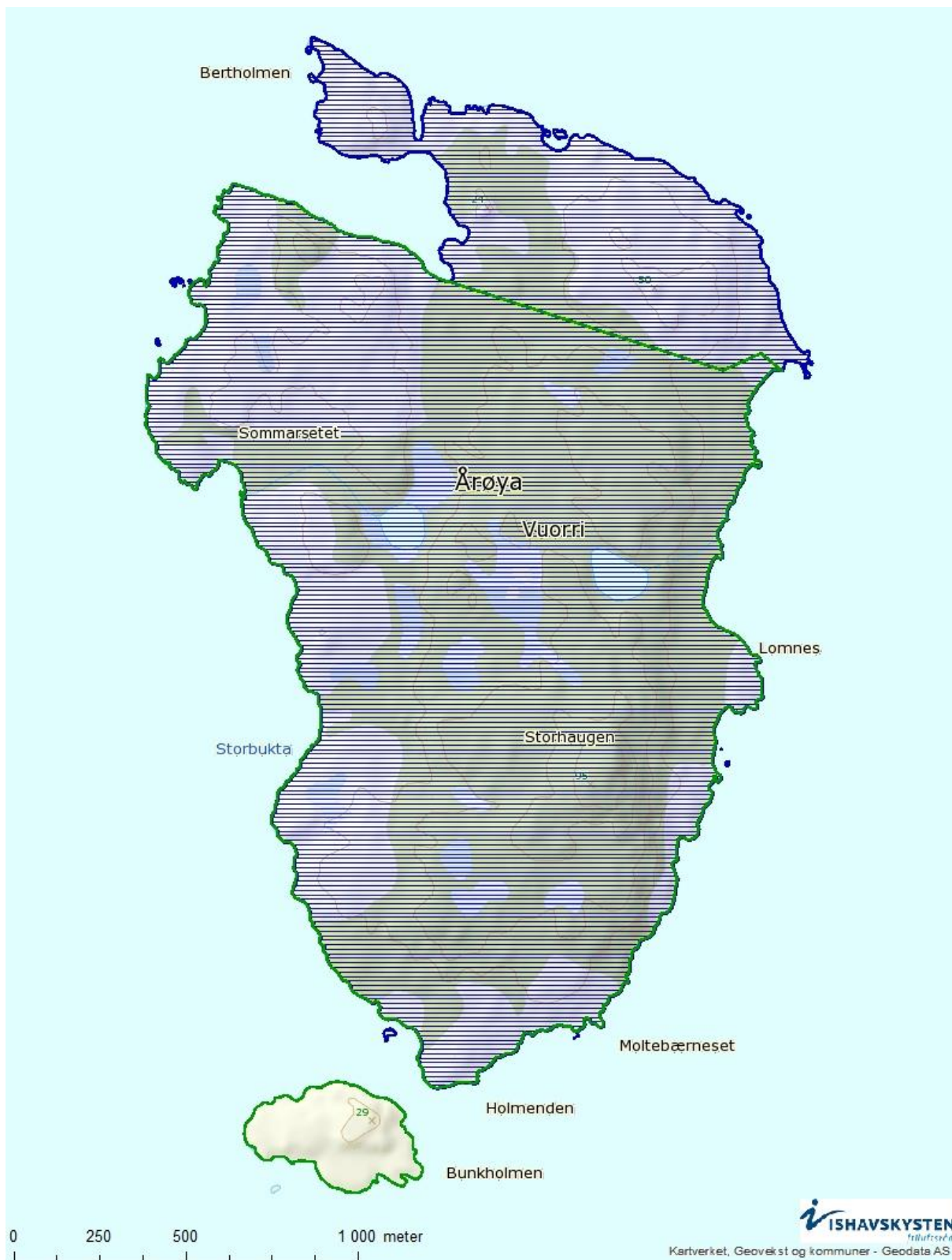
Det *formelle* ansvaret for drift og tilsyn med friluftslivsområdet har kommunen eller friluftsrådet (i noen få tilfeller fylkeskommunen). Drifts- og tilsynsansvaret omfatter daglig tilsyn, holde orden i området, etablering av tilretteleggingstiltak, drift og vedlikehold av eksisterende tilretteleggingstiltak og atkomstveier, vedlikehold av informasjonsskilt o.l. Det er ikke noe i veien for at det *praktiske* drifts- og tilsynsansvaret kan overlates til for eksempel en ideell organisasjon eller velforening gjennom egen avtale, men slike avtaler fritar ikke kommunen eller friluftsrådet (ev. fylkeskommunen) fra det formelle ansvaret.

Mer informasjon: <http://miljødirektoratet.no/no/Tema/For-offentlig-sektor/Sikring-og-forvaltning-av-friluftslivsomrader/Sikring-av-friluftslivsomrader/>

4. Kart over området

Årøya ligger på vestsida av Lyngenfjorden, utenfor Koppangen, ca 15 km fra Lyngseidet.
(Kart: Ishavskysten friluftsråd)

Det blåskraverte området viser avgrensingen til det statlig sikra friluftsområdet. Grønn avgrensing viser vernegrensen til Årøya landskapsvernområde. (Kart: Ishavskysten friluftsråd)

Den meste aktiviteten i tillegg til tilretteleggingen på Årøya, forekommer på nordsiden av Årøya, utenfor verneområdet (grønn linje). (Kart: Ishavskysten friluftsråd)

5. Områdebeskrivelse/status

Gnr/ Bnr	FS-nummer naturbase.no	Sikrings form	Sikret år	Areal (da)	Grunneie r	Forvaltning og drift	Nærområ de?
104/1	FS00001772	☒ Erverv ☐ Avtale	2005	3414	☐ Stat ☒ Kommune/ friluftsråd ☐ Privat	Lyngen kommune	☐ Ja ☒ Nei
Kommentarer		Koordinater: 69°40'10.18"N, 20°57.94E					

	Forklaring	Beskrivelse
Naturgrunnlag	<i>Kort om flora og fauna, landskap, naturtype, evt rødlistearter etc</i>	<p>Årøya (med unntak av Bertholmen) ble fredlyst som egg- og dunvær i 1805, 1822, 1844 og 1914, og var det fram til 1982. Registreringer fra både 1982 og 1995 viser at det fortsatt hekker mye sjøfugl her. Gråmåke (vel 280 par i 1982, min 210 par i -95), Svartbak (ca 130 par i -82 og 100 par i -95), Krykkje (80 par i -82 og 71 par i -95), rødnebbterne (78 par i -82, 250 – 300 par i -95), fiskemåke (16 par i -85 og 5 par i -95), teist (20 par i -82). Bestandene av ærfugl (minimum 9 par i -82) og grågås (minimum 6 par i -82) er nok betydelig underestimert.</p> <p>Besøk på holmen de siste årene viser at hekkende par grågås er betraktelig høyere. Det bør foretas en ny systematisk registrering av hekking på holmen. Det må etableres et sterkere samarbeid med SNO.</p> <p>Det er observert elg på øya – elgen svømmer mellom fastlandet og øya. Elg er også observert svømmende fra Kåfjord.</p> <p>Plantelivet på øya er ikke undersøkt. Omtrent halvparten av området er dekket av skog, mest bjørk, men også en del osp og vier. Furu er registrert. De dominerende vegetasjonstypene er blåbærbjørkeskog og kreklinghei i skogløse rabbeområder. Over hele øya er det små partier med myr. Omkring den tidligere bebyggelsen på Sommarset i nordvest og ved Sørholm i sør er det kulturbetinget vegetasjon. Det finnes en del interessante kulturmarksplanter rundt husene ved det gamle bruket innerst i Vågen. Det er også registrert kalkkrevende arter på øya. Av strandvegetasjon er det en kjent at det finnes en rullesteinsstrand med frodig urtevegetasjon i tangvollen.</p>

Kulturminner

Kort om evt kulturminner i området og hensyn til disse

Det er registrert løsfunn fra yngre steinalder på øya. Ruiner etter tidligere bosetting finnes flere steder på øya.

Utdrag fra Askeladden (kulturminnebasen):

Årøyholmen:

«M) Omtrent midt på holmen, rett øst for den midterste gård, er i skogen et ildsted, som vi grov frem ved vårt besøk i 1961. Det er firkantet, bygd av rett store steiner, 1,0 x 0,8 m. Det var trekull i det, men ellers ble det ikke gjort funn. Alderen er helt uviss. Det var ikke tegn til at det hadde vært inne i en huskonstruksjon, må altså være utendørs eller fra et telt. N) På østsiden av holmen, rett øst for den nordligste gård, er en forhøyning 10 x 8 m, visst en naturlig bergknaus, men med mange løse steiner oppå, ca 1,75 m høy. Ovenpå den er en tuft, 4 x 4 m, nemlig enfirkantet syldmur av en enkel rekke større steiner. I midten er en steinsamling som kan være en grue. Alderen er uviss. Stedet ligger lavt og bare 30 m fra sjøen. O) Ca 100 m SV for foregående og ca 30 m fra sjøen er en tuft, kvadratisk, 4,5 x 4,5 m, nemlig en enkel syldsteinsrekke med dør i nordveggen. Gulvet er hellelagt, ildsted synes ikke. Den virker ikke gammel. Mellom N og O er det en myr. P) Ca 500 m sør for foregående er det helt ned mot stranden en stump av en voll av steiner og 3 steindunger. Det er formodentlig restene av en mislykket åkerrydning fra nyere tid.»

Bunkholmen (er ikke i friluftsområdet, men inngår i verneområdet):

«Denne holmen skal ha navn etter en Bonki, som levde ca 1730 og var den siste hedning i Lyngen. Tuftene av hans hus skal være synlige, men ved besøket i 1961 ble de ikke gjenfunnet. R) På holmens NV-side er en stø og opp for den en lav bergvegg, bare 1-1,5 m høy, vestvendt. Langs den er en sprikk, hvor det tidligere skal være funnet menneskebein. Oppe midt i bergveggen hadde det dannet seg en "hule" av to sideblokker, en stor dekkhelle og berget som bakvegg. Den var nå skridt (sklidd??) sammen. Dette skal være Bonki's grav. Rommet har vært ca 1 x 1 m, 0,30 m høyt. Herfra skal et menneskekranium være fjernet. Ved besøket i 1961 ble rommet undersøkt av Ruth Tringham og Povl Simonsen. Det dannet nå - etter dekkhellens nedfall - 2 rom som var så snevre at utgravingen var meget vanskelig. Det ble funnet knokler av menneske, dog ikke kranium, og av en bjørn. De av menneskeknoklene som lå in situ var i den ene side, bjørnens kranium innerst i den andre. Funnet er overlatt museets samisk-etnografiske avdeling. S) På holmens sørside er en bergvegg, ca 20-25 m høy, med en blokk-ur langs den sørvendte front. Her er tidligere funnet menneskebein, men besøkende ungdommer tok dem opp og spredte dem. Iflg. tradisjonen skal her være begravd en Lonka.»

		Området er ikke godt nok undersøkt for kulturminner. Dette har sammenheng med Forsvarets tilstedeværelse på øya og ferdselsforbud i den forbindelse. Det bør foretas en omfattende kartlegging av kulturminner på holmen. En god kartlegging, og med riktig tilrettelegging vil kulturminner i område øke den totale opplevelsesverdien for besøkende.
Bygninger	<i>Nevn evt bygninger på området og omtal kort bruken av og ansvaret for disse</i>	<p>En gammel militær garasje som er ombygd til grillhus/lagerbygg – har skiftet bordkledning på bygget, samt satt inn dør i stedet for port. Olderdalen båtforening har satt inn vindu og nytt tak, samt ny panel på veggene.</p> <p>Universelt toalett med rampe – av typen snurredo. Dette bygget ble satt opp våren 2010.</p> <p>Et gammelt utedo som står plassert like ovenfor grillplassen.</p> <p>Det er utbetalt midler til gapahuk som skal settes opp av Lyngen kommune så snart som mulig.</p>
Adkomst/kommunikasjon	<i>Adkomst til området, tilgjengelighet og offentlig kommunikasjon</i>	Området kan bare nås ved hjelp av båt, kano, kajakk eller lignende – har kai og 2 flytebrygger som er montert etter hverandre. Det er kjøpt inn og montert en lengre og bredere landgang enn den opprinnelige. Dette for at kaia skal være lettere tilgjengelig for rullestolbrukere.
Egnet bruk	<i>Vurdering av hvilke aktiviteter området egner seg for</i>	☒ Turgåing ☐ Sykling ☒ Bading ☐ Klatring ☒ Båttutfart ☒ Fiske ☒ Lek, rekreasjon ☒ Teltning annet - _____
Eksisterende tilrettelegging	<i>Tilretteleggings-tiltak i området før planperioden (inklusive tilrettelegging for funksjonshemmede)</i>	<p>Universelt toalett, grillhuset er universell med rampe og brei dør, universell kai – tilrettelagt med tanke på barn og funksjonshemmede, vei opp til Ørnhaugen er til dels tilgjengelig for rullestol.</p> <p>Olderdalen båtforening kjøpte sommeren 2015 inn ny flytekai i stål for egne midler. I 2016 har de reparert grillhuset med ny panel og reparasjon av toalett, med egne midler. Båtforeninga har de seneste årene også jevnlig vært ute å sjekket og reparert kaianlegget etter hård vind og storm.</p>
Annet	<i>Andre relevante forhold</i>	Årøyholmen er etter at Forsvaret trakk seg ut blitt en mye besøkt perle i Lyngenfjorden. Øya blir mye besøkt på godværsdager, og det kan bli mange fritidsbåter i havna. Det antas at bruk av holmen vil ta seg opp enda mer i årene som kommer. Det er et stort behov for å få merket leia inn til

havna. Det har vært en del "nesten-ulykker" på grunn av at det er grunne områder og skjær som ikke er merket.

Ettersom flere tar holmen i bruk vil det kunne bli behov for å etablere/presisere noen adferdsregler for bruk av området. Området er et offentlig område, og det er derfor viktig at alle som besøker området tar hensyn til andre besøkende, samt kulturminner, dyre- og plantelivet på øya. Videre er det en fordel at alle som besøker området tar med seg søppel og tomgods tilbake til fastlandet. Registrering av kulturminner, skilting og andre informasjonstiltak vil være viktige tiltak her.

Årøya har stor potensiale som formidlingsarena til et stort antall elever i alle tre kommuner. Bortsett fra skilting av kulturminner på øya finnes en rekke andre muligheter, som å invitere med elever i samband med kulturminneregistreringer og utarbeide informasjonsmateriell til skoleelever.

En gammel kanonstilling er tatt i bruk som bål plass (Foto: Oddrun Skjemstad)

6. Behov for tiltak i planperioden

I tabellen skal både tiltak som er nødvendige å gjennomføre for at området skal kunne brukes, og tiltak som er ønskelig for å øke bruken av området føres opp. Under kostnad skal de forventede kostnadene ved gjennomføring av tiltaket føres opp. I noen tilfeller er det vanskelig å beregne kostnadene, men det er viktig at de beregnes så godt som mulig. Dette kan for eksempel gjøres ved innhenting av anbud, eller ved å undersøke erfaringstall hos andre kommuner eller friluftsråd.

nr	Tiltak (i prioritert rekkefølge)	Beskrivelse	Utføres av/ Ansvar	Gjenn omfør es år	Kostnad
1	Utarbeide avtale mellom kommunen og driftsansvarlige	En skriftlig avtale som avklarer ansvarsforhold og hva forvaltningsansvaret innebærer må utformes.	Kommunene og driftsansvarlige (båtforeninger og bygdelag)	2017	0,-
2	Forsterking av molo	Det er vasket vekk mye masser fra moloen. Det er viktig med tiltak før moloen blir helt ødelagt. Veien på andre siden er tilgjengelig for handikappede, men moloen begynner snart å bli en flaskehals.	Kommunene og Olderdalen båtforening, Mandalen båtforening, Lyngseidet båtforening, Skinnelvv-Koppangen bygdelag (etter avtale)	2017	100 000,-
3	Merking av innseiling	Det har vært mange "nestenulykker" ved at båter har kjørt på grunne områder. Disse grunnene må merkes så snart som mulig.	Kystverket (kommunene er ansvarlige for å kontakte Kystverket) evt i samarbeid med Olderdalen båtforening	2017	Kystverket
4	Panel og isolasjon	Panel og isolasjon til taket	Olderdalen båtforening	2017	7 000,-
5	Informasjonstavle	Det er behov for en informasjonstavle ved kaianlegget på Årøya. Tavlen skal gi informasjon om området (naturgrunnlag, flora, fauna, historie), regler for ferdsel og bruk, kart, søppel, bilder, informasjon om det statlig sikra friluftsområdet og verneområdet etc.	Kommunene og Ishavskysten friluftsråd	2017	15 000,-

6	Oppsett gapahuk	Midler til gapahuk er utbetalt til Lyngen kommune, som bestiller denne og ser til at den settes opp på egnet sted. Ligger på kaia på Lyngseidet.	Lyngen kommune evt m/innleid hjelp av Lyngseidet båtforening	2017	Midler allerede utbetalt
7	Badstue	Vedfyrt badstue som er åpen for alle å bruke, plasseres nede ved kaien ved steinene.	Olderdalen båtforening	2017	60 000,-
8	Registrering av kulturminner med rapport	Øya er dårlig undersøkt med tanke på kulturminner pga forsvarets tilstedeværelse på øya. Det er spesielt behov for å gjøre grundige registreringer av det gamle handelsstedet og utarbeide rapport over dette. Fylkeskommunen har gjort en grovkartlegging, men det er nå behov for å gjøre en grundig kartlegging.	Troms fylkeskommune	2017 - 2018	75 000,-
9	Registrering av samiske kulturminner med rapport	Se punkt 6. Lyngen kommune har i 2015 hentet inn pris for arbeidet fra Sametinget.	Sametinget	2017 - 2018	100 000,-
10	Kulturminne-registreringer sammen med skolene i Lyngen, Kåfjord og Storfjord.	I samband med kulturminneregistreringer er det ønskelig å involvere skoler fra de tre kommunene i formidlingsformål. Kommunene tenker seg f.eks. 1 dag for hver kommune med arkeologene.	Kommunene	2017 - 2018	50 000,-
11	Registrering av kanonstillinger	Det må gjøres en registrering over hvilke kanonstillinger som er sikre, hvilke som bør sikres bedre, og hvilke som bør stenges for allmenheten helt, da disse er potensielt farlige å bevege seg rundt.	Troms fylkeskommune	2018	25 000,-
12	Sikring av kanonstillinger	I etterkant av registrering av kanonstillinger må sikring av farlige områder gjøres, og de farligste områdene må stenges av helt. Dette er en nokså stor jobb med utkjøring i båt og bæring av tung materiell (f.eks. betong). Vegetasjon rundt	Kommunene m/innleid hjelp	2019	100 000,-

		kanonstillingene må også fjernes jevnlig, da dette er et viktig sikkerhetstiltak.			
13	Tilrettelegge stier til kulturminner	I etterkant av kulturminneregistrering er det ønskelig å få laget en kultursti. Kulturstien vil ha kulturminner fra gammelbosetting, fra krigen og ny forsvarshistorie. Merking av sti med punkter underveis, og en infofolder kan være en god løsning.	Kommunene / Ishavskysten friluftsråd	2018-2019	50 000,-
14	Informasjonstiltak - skilting til og tavler ved registrerte kulturminner og tilrettelegging på øya (gapahuk etc)	Kulturminner bør skiltes til, og det bør gjerne utarbeides små informasjonstavler ved de mest interessante kulturminnene. Gjøres i samband med kulturminnestien. Retningsskilt til gapahuk og evt annen tilrettelegging skal også gjøres.	Kommunene (med evt. hjelp av Ishavskysten friluftsråd og driftsansvarlige)	2018	25 000,-
15	Informasjonsmaterieell for publikum og skoler mv	Brosjyrer, plakater, undervisningsmaterieell, formidle alt som gjøres i alle tre kommuner	Kommunene (med evt. hjelp av Ishavskysten friluftsråd)	2018-2019	25 000,-
	Totalt				632 000,-

Tiltak som kan gjøre det enda mer attraktivt å bruke området (tiltak ut over ovennevnte/ tiltak på lang sikt)

Panormatavle. Det er ønskelig at Ørnhaugen på sikt kan utvikles med panoramatavle (Ørnhaugen panorama) som bl.a viser hva man kan se fra denne høyden. Eksempel: Hvilke fjell en kan se og høyden på dem.

Ny grillhytte. Ved økt bruk kan det være behov for å etablere en grillhytte i tillegg til dagens grillhus.

Strøm på Storhaugen. Etablere strøm på Storhaugen ved radarplassen for å kunne f.eks. arrangert minikonsert sommertid med flott utsikt. Strømkabelen ligger allerede der.

7. Driftsplan for planperioden

Minst like viktig som tilretteleggingstiltakene, er driftstiltakene. Planen foreslår hvem som har ansvar for de ulike tiltakene, hvor ofte de skal utføres, samt gir en estimert årlig kostnad. Målet er å opprettholde standarden på friluftsområdet etter tilretteleggingstiltakene, og komme slitasje og forfall i forkjøpet. Staten gir ikke økonomisk støtte til drift og tilsyn av området. Det kan likevel være nyttig for kommunen/friluftsrådet, og også for fylke/stat, å ha oversikt over områdets årlige driftsutgifter.

Det foreligger avtale mellom Lyngen, Storfjord og Kåfjord kommune om drift og tilsyn, og hver av kommunene har satt av 10.000,- årlig til dette formål. Lyngen kommune har overordnet ansvar for å se til at vedlikehold gjennomføres.

nr	Løpende oppgaver; årlig	Hypighet	Årlig kostnad	Ansvar	Merknad
1	Rydding av søppel (Dagens praksis med tømning av søppeldunker har ikke fungert de siste årene. Da dunkene ble gjemt unna har folk brakt med seg søppelet hjem. Det er imidlertid fortsatt behov for å rydde søppel som både er medbrakt og som har rekt i land)	Ukentlig i høysesongen	5.000,-	Driftsansvarlig(e) (etter avtale)	Olderdalen idrettslag er f.eks. interessert i å bidra i en eller flere storryddinger, mens noen må ha ansvar for å jevnlig plukke søppel
2	Renhold av toalett/kjøp av bark, toalettpapir, vaskemiddel	Ukentlig	5.000,-	Driftsansvarlig(e) (etter avtale)	
3	Hogst av ved til bål plass	Årlig	3.000,-	Driftsansvarlig(e) (etter avtale)	
4	Bruk av båt ved tilsyn	5 turer årlig	5.000,-	Driftsansvarlig(e) (etter avtale)	
5	Vedlikehold av anlegg (maling, impregnering)	Årlig	10.000,-	Driftsansvarlig(e) (etter avtale)	
6	Diverse (for eksempel rydde vegetasjon fra veg og anlegg)		2.000,-	Driftsansvarlig(e) (etter avtale)	
	Sum årlig kostnad:		30.000,-		

nr	Større og sjeldnere oppgaver	Hypighet	Kostnad	Ansvar	Merknad
1	Rydding av veg opp til Ørnhaugen	Hvert 3. år	3.000,-	Kommunene / driftsansvarlige	
2	Rydding av de gamle stillingene	Hvert 3. år	3.000,-	Kommunene / driftsansvarlige	
3	Molo	Hvert 3. år	5.000,-	Kommunene / driftsansvarlige	I en revidert forvaltningsplan kan evt materialkostnader for tiltaket inkluderes i

					tiltaksplanen for å søke statlige tilretteleggingsmidler.
4	Utbedring av kaianlegget	Hvert 3. år	3 000,-	Kommunene/ driftsansvarlige	Det er stort behov for å holde av en del midler da sjakler på lodd/anker jevnlig må skiftes. I en revidert forvaltningsplan kan evt materialkostnader for tiltaket inkluderes i tiltaksplanen for å søke statlige tilretteleggingsmidler.
	Sum:		14 000,-		

8. Fotografier

Kaianlegget på Bertholmen i 2010 (Foto: Oddrun Skjemstad)

Kaia i 2010 (Foto: Oddrun Skjemstad)

Kanonstilling fra 2. verdenskrig, foto tatt 2010 (Foto: Oddrun Skjemstad)

Moloen i 2010
(Foto: Oddrun Skjemstad)

Utsikt ned til den gamle boplassen i bukta. Foto tatt i 2010 (Foto: Oddrun Skjemstad)

Naturen tar tilbake veien – halve veien opp til Ørnhaugen er ryddet for kratt, 2009 og 2010. Foto tatt i 2010. (Foto: Oddrun Skjemstad)

Ærfuglreir på holmen (Foto: Oddrun Skjemstad)

Utsikt fra Ørnhaugen og utover Lyngstadlandet (Foto: Oddrun Skjemstad)

10. Vedlegg

Vedlegg 1 Forskrift om Verneplan for kystregionen i Troms fylke, vedlegg 4, Årøya landskapsvernområde med dyrelivsfredning, Lyngen kommune, Troms.

Vedlegg 1 Forskrift om Verneplan for kystregionen i Troms fylke, vedlegg 4, Årøya landskapsvernområde med dyrelivsfredning, Lyngen kommune, Troms.

10.11.2015 Forskrift om Verneplan for kystregionen i Troms fylke, vedlegg 4, Årøya landskapsvernområde med dyrelivsfredning, Lyngen kommune, Troms - ...

Forskrift om Verneplan for kystregionen i Troms fylke, vedlegg 4, Årøya landskapsvernområde med dyrelivsfredning, Lyngen kommune, Troms.

Dato	FOR-2004-06-04-845
Publisert	II 2004 hefte 3
Ikrafttredelse	04.06.2004
Sist endret	FOR-2013-03-15-284 fra 01.07.2013
Endrer	
Gjelder for	Lyngen kommune, Troms.
Hjemmel	LOV-1970-06-19-63-§5, LOV-1970-06-19-63-§6, LOV-1970-06-19-63-§14, LOV-1970-06-19-63-§21, LOV-1970-06-19-63-§22, LOV-1970-06-19-63-§23 jf LOV-2009-06-19-100-§77
Kunngjort	17.06.2004
Rettet	
Korttittel	Forskrift om Årøya landskapsvernområde

Fastsatt ved kgl.res. 4. juni 2004 med hjemmel i lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 5, jf. § 6 og § 14 og § 21, § 22 og § 23. Fremmet av Miljøverndepartementet. Endret ved forskrift 15 mars 2013 nr. 284 (i kraft 1 juli 2013).

§ 1. Avgrensning

Landskapsvernområdet berører følgende gnr./bnr. i Lyngen kommune: 104/1, 104/2, 104/3, 104/4, 104/5, 104/6 og 104/7. Verneområdet dekker et areal på 2.947 dekar, alt er landareal. Grensene for verneområdet framgår av kart¹ i målestokk 1:10.000, datert Miljøverndepartementet mai 2004. De nøyaktige grensene for verneområdet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes. Forskriften med kart oppbevares i Lyngen kommune, hos Fylkesmannen i Troms, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

¹ Kart utelatt.

§ 2. Formål

Formålet med vernet er å bevare ei middels stor øy og en holme i Lyngenfjorden med deres natur- og kulturlandskap og med tilhørende dyreliv. Området har særlig betydning som hekkeområde for sjøfugl i indre fjordstrøk i Troms.

§ 3. Vernebestemmelser

For landskapsvernområdet gjelder følgende bestemmelser:

1. Det må ikke iverksettes tiltak som vesentlig kan endre landskapets art eller karakter. Eksempler på dette er: oppføring av nye bygninger, anlegg og varige og midlertidige innretninger, opplag av båter, hensetting av campingvogner, brakker o.l., fremføring av nye luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, nyplanting, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og planering av masse, ny utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling og bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Opplistingen er ikke uttømmende. Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak må anses å

- endre landskapets art eller karakter vesentlig.
2. Pattedyr og fugler, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot enhver form for skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Nye dyrearter må ikke innføres. Hunder skal holdes i bånd.
 3. I tiden f.o.m. 1. mai t.o.m. 15. juli er det forbud mot ilandstigning og ferdsel på Årøya. Unntak fra dette er fra Kvennesbukta til Ytre Moltebærnesbukta på østsiden, og fra Sommarsetneset til Storbuktneset på vestsiden av Årøya. For unntakene gjelder ferdselen kun i et 100 m bredt belte fra sjøen (se kart).¹
 4. Motorferdsel på land og i ferskvann er forbudt. Start og landing med luftfartøy og lavtflyging under 300 m er forbudt.

1 Kart utelatt.

§ 4. *Generelle unntak*

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og rednings-, ambulanse-, politi-, brannvern-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver bestemt av forvaltningsmyndigheten.
2. Vanlig jordbruksdrift på tidligere utnyttede jordbruksarealer, herunder åkerbruk, slått og motorferdsel i forbindelse med dette.
3. Drift og vedlikehold av Kystverkets anlegg og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette arbeidet.
4.
 - a. Drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg, dog ikke i perioden f.o.m. 1. mai t.o.m. 15. juli på arealer med ferdselsrestriksjoner, jf. § 3, nr. 3. Bruk av motorisert transport krever egen tillatelse jf. § 5, nr. 1.
 - b. Nødvendig istandsetting ved akutt utfall. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
 - c. Oppgradering/fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og øking av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i forhold til verneformålet. Bruk av motorisert transport krever egen tillatelse jf. § 5, nr. 1.

Bestemmelsene i § 3, nr. 1-3 er ikke til hinder for:

5. Utøvelse av fiske og ferdsel på land i forbindelse med bruk av fortøyningsfester, i medhold av fiskerilovgivningen og lakse- og innlandsfiskloven.
6. Rettighetshavers rett til å ta bort egg og dun i samsvar med villtloven.
7. Nødvendig ferdsel for rettighetshavere i forbindelse med næringsvirksomhet og tilsyn med eiendom, og utøvelse av rettighet i medhold av straffelovens § 400 om moltebærland.
8. Beiting og bruk av gjeterhund i kontrollerte former i denne forbindelse. Miljødirektoratet kan av hensyn til verneformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av området.
9. Opplag av båt på fast plass til eget bruk for grunneiere.

Bestemmelsene i § 3, nr. 1-2 er ikke til hinder for:

10. Jakt etter villtlovens bestemmelser, og bruk av jakthund i denne sammenheng.
11. Jakt på sel i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.
12. Uttak av trevirke til brensel, staur og lignende til bruk på stedet.
13. Vedlikehold av eksisterende bygninger, anlegg og gjerder.

0 Endret ved forskrift 15 mars 2013 nr. 284 (i kraft 1 juli 2013).

§ 5. *Eventuelle unntak etter søknad*

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

1. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter nevnt i § 4, nr. 4 a og c.
2. Motorferdsel i forbindelse med vedkjøring.
3. Oppføring av nye bygninger, gjerder og andre innretninger som er nødvendig for utøvelse av jordbruk i området.
4. Oppføring av hytter og andre bygninger i samsvar med forvaltningsplan, i områder der dette ikke vil forringe verneverdien vesentlig. Det kan stilles krav til utformingen av nye bygninger.
5. Oppføring av nye anlegg, flytting av anlegg, og tilbygg til eksisterende anlegg for Kystverket.
6. Etablering av fortøyningsfester i forbindelse med havbruk dersom det ikke strider mot formålet med vernet.
7. Etablering av fortøyningsfester for fiskeredskaper og båter.
8. Tiltak mot vilt som forårsaker vesentlig skade.
9. Oppgradering/fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4 nr. 4 c.

§ 6. Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak i samsvar med verneformålet. Det kan utarbeides forvaltningsplan, som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtselstiltak. Forvaltningsplan skal godkjennes av Miljødirektoratet.

0 Endret ved forskrift 15 mars 2013 nr. 284 (i kraft 1 juli 2013).

§ 7. Generelle dispensasjonsregler

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften når formålet med vernet krever det, for vitenskapelige undersøkelser, for arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i spesielle tilfeller dersom det ikke strider mot formålet med vernet.

§ 8. Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

0 Endret ved forskrift 15 mars 2013 nr. 284 (i kraft 1 juli 2013).

§ 9. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.